

UNIVERZITET U SARAJEVU -FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS (I ciklus studija)

Odsjek	Odsjek za književnosti naroda BiH				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Jezička kultura				
Šifra/kod	<u>FIL BHS 124</u>	Status (<u>obavezni</u>)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	prvi	Semestar	drugi	Studijska godina	NPP 2019/2020
					2025/2026, 2026/2027, 2027/2028.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Bernisa Puriš			
	Kontakt podaci	Kabinet: 179 bernisapuris4@gmail.com bernisa.puris@ff.unsa.ba	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	Nejla Kalabušić-Halać, BA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 178 nejlakalabusic@icloud.com	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>2</u> ; seminar <u>1</u> ; vježbe <u>1</u> ; praktična nastava <u>1</u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>U uvodnom dijelu kolegija ukazuje se na značaj jezičke kulture kao dijela kulture društvenoga ponašanja; definiraju se njene sastavnice, pojmovi i postupci te ukazuje na povezanost teorije jezičke kulture s retorikom, stilistikom, sociolingvistikom i pragmatikom. Drugi dio kolegija usmjeren je na kulturu pisane komunikacije, razrađuju se opći uvjeti za dobropismenost te procesi pisanja teksta, posebno akademskih i poslovnih tekstnih vrsta. Treći dio kolegija odnosi se na kulturu usmene komunikacije: tumače se različiti usmeni žanrovi, razrađuju pozitivna i negativna svojstva komunikacije, objašnjavaju estetska, tonska i stilistička obilježja govora, demonstriraju interpretativni i kreativni diskursi te ukazuje na značaj kulture slušanja i neverbalne komunikacije.</p> <p>Praktična nastava i vježbe:</p> <p>1) Proces pisanja teksta. Priprema za pisanje. Globalna struktura i odlomci teksta. Jezik i stil teksta: jezička normativnost, struktura rečenice i leksik, oblici figurativnosti. Citiranje i citati u akademskim radovima. Pisane poruke: pozivnica, čestitka, zahvala, isprika i sl. Poslovno pismo.</p> <p>2) Priprema i organizacija govorne poruke. Modalni izrazi. Logika u govoru. Argumentacija. Afektivno u govoru. Retoričke figure. Neverbalni signali. Tonske odlike govora. Artikulacija i dikcija. Slušanje govorenja (kontekstualno, distancirano,</p>				

	analitičko, regulacijsko, senzibilno). Interpretativni i kreativni diskursi (recitiranje, pripovijedanje, izražajno čitanje, brzo čitanje, prepričavanje). Komuniciranje na javnom skupu. Jezički bonton – konvencionalna frazeologija (govorna etiketija).
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Ciljevi predmeta su: upoznavanje s teorijom jezičke kulture i njenom povezanošću sa srodnim lingvističkim disciplinama; razjašnjavanje temeljnih sastavnica jezičke kulture; razvijanje kritičkog odnosa prema stanju jezičke kulture u praksi; osposobljavanje za podučavanje drugih prikladnoj usmenoj i pisanoj upotrebi jezika.
SDG (cilj održivog razvoja)	SDG4 – <i>Kvalitetno obrazovanje</i> Osigurati uključivo i kvalitetno obrazovanje te promovirati mogućnosti cjeloživotnog učenja.
Ishodi učenja	Znanje: Studenti će steći teorijska znanja o temeljnim pojmovima i principima jezičke kulture, o praktičnoj primjeni elemenata jezičke kulture u vlastitoj pisanoj i usmenoj komunikaciji, moći će razumjeti značaj jezičke kulture kao discipline usmjerene na podučavanje drugih prilagođenoj upotrebi jezika. Vještine: Studenti će biti osposobljeni da definiraju, opišu i objasne temeljne teorijske principe i pojmove jezičke kulture (jezičke norme, jezički bonton, sociolingvističku, pragmatičku i stilističku kompetenciju i dr.), da praktično primjenjuju teorijske principe jezičke kulture, tj. da kompetentno biraju, organiziraju i prilagođavaju jezička sredstva određenim oblicima pisane i usmene komunikacije, da razvijaju kritički odnos prema stanju jezičke kulture u praksi i procijene značaj ciljane brige za kultiviranjem jezika u upotrebi; steći će komunikacijske vještine neophodne svakom budućem nastavniku u njegovu radu na podizanju nivoa jezičke kulture učenika. Kompetencije: Studenti će moći primijeniti stečena znanja i vještine u tumačenju, izgradnji i usavršavanju jezičke kulture kao kulture pismenog i usmenog izražavanja.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Jezič. kultura i društvo. Kultura u jeziku. Jezič. u kulturi i društvu. Jezička kultura kao dio kulture društvenoga ponašanja.
2.	Predmet, ciljevi, teorijska osnova i sistem pojmova teorije jezičke kulture. Jezička kultura i srodne discipline – retorika, stilistika, sociolingvistika, pragmatika.
3.	Raslojavanje jezika. Funkcionalni stilovi i jezička kultura. Govorni izraz, pisani izraz i elektronička komunikacija.
4.	<i>Kultura pisanja.</i> Formalno pismeno komuniciranje.
5.	Vrste akademske proze.
6.	Segmentacija teksta. Osnovna i razvijena struktura teksta akademskih radova.
7.	Proces pisanja akademskih radova.
8.	Jezič. i stil akademskog diskursa.
9.	<i>Kultura govorenja.</i>

	Savremene govorne vrste. Priprema za oblikovanje govornog čina – određivanje vrste govora. Govornički stilovi / tipovi govornika.
10.	Izražavanje glasom. Usklađivanje verbalne i neverbalne komunikacije.
11.	Struktura govornog iskaza i interpretativni i kreativni diskursi.
12.	Spontani i pripremljeni govor.
13.	Estetske osobine govora.
14.	Razgovor (komunikativni diskursi) i kultura slušanja.
15.	Retoričko ponašanje – fatička funkcija jezika, konvencionalne govorne forme, jezički bonton, jezički snobizam i jezička agresija.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	<ul style="list-style-type: none"> - usmeno izlaganje - diskusija - rad na tekstu - demonstracija 																												
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Prezentacija seminarskog rada</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Praktična nastava – zadaci</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Aktivnost na vježbama – kvizovi</td> <td>10</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Integralni ispit</td> <td>45</td> <td>45%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: <u>100</u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Seminarski rad	20	20%	2.	Prezentacija seminarskog rada	10	10%	3.	Praktična nastava – zadaci	15	15%	4.	Aktivnost na vježbama – kvizovi	10	15%	5.	Integralni ispit	45	45%	Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Seminarski rad	20	20%																										
2.	Prezentacija seminarskog rada	10	10%																										
3.	Praktična nastava – zadaci	15	15%																										
4.	Aktivnost na vježbama – kvizovi	10	15%																										
5.	Integralni ispit	45	45%																										
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																										
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p>																												

	<p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bellenger, L. (1992) <i>Umijeće komuniciranja</i>. Sarajevo: Svjetlost. 2. Bugarski, R. (2005) <i>Jezik i kultura</i>. Beograd: Biblioteka XX vek. Bugarski, R. (1997) „Kultura u jeziku i jezička kultura“, „Lingvistika i jezička kultura“, u: <i>Jezik u kontekstu</i>, Beograd: Čigoja štampa – XX vek. Bugarski, R. (1996) „Narodna lingvistika“, „Jezička kultura“, u: <i>Jezik u društvu</i>, Beograd: Čigoja štampa / XX vek. 3. Čengiđ, M. (2005) <i>Vještina pisanja</i>. Sarajevo: DES. 4. Dizdar, S. (2015) <i>Oblici i umijeća akademskog pisanja</i>. Sarajevo: University Press. Oraić-Tolić, D. (2011) <i>Akademsko pismo</i>. Zagreb: Naklada Ljevak; 5. Šipka, M. (2006) <i>Kultura govora</i>. Sarajevo: Institut za jezik. 6. Škarić, I. (2008) <i>Temeljni suvremenoga govorništva</i>. Zagreb: Školska knjiga.
	<p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bakšić, S. – Bulić, H. (2019) <i>Pragmatika</i>. Sarajevo: Bookline. 2. Bugarski, R. (2009) „Teorijske osnove urbane dijalektologije“, u: <i>Evropa u jeziku</i>, Beograd: XX vek. Str. 77. 3. Katičić, R. (1992) „O purizmu“, „Jezička kultura“, u: <i>Novi jezikoslovni ogledi</i>, Zagreb: Školska knjiga. 4. Kvintilijan, M. F. (1985) <i>Obrazovanje govornika</i>. Sarajevo: Veselin Masleša. 5. Nikolić, M. (2010) <i>Teorija jezičke kulture</i>. Beograd: Institut za srpski jezik. 6. Vuković, P. (2015) <i>Jezična kultura: program i naslijeđe Praške škole</i>. Zagreb: Srednja Europa.
Napomene	<p>Studenti su dužni pročitati i radove iz novijih stručnih časopisa. Za izradu seminarskih radova studentima će biti ponuđena odgovarajuća literatura, saobrazna temi koja se obrađuje.</p>

Berušić Anto

Holid Bulić